FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT YVES BOT

föredraget den 6 mars 2008 [1]

1. Förevarande mål rör överklaganden från Förbundsrepubliken Tyskland respektive Glunz AG och OSB Deutschland GmbH [2] av Europeiska gemenskapernas förstainstansrätts beslut av den 1 december 2004 i målet Kronofrance mot kommissionen. [3] Förstainstansrätten ogiltigförklarade i den överklagade domen kommissionens beslut av den 25 juli 2001, angående stöd som Förbundsrepubliken Tyskland avsåg ge företaget Glunz. [4] Europeiska gemenskapernas kommission ansåg i det omtvistade beslutet, efter att det preliminära granskningsförfarande som avses i artikel 88.3 EG avslutats, att åtgärden i fråga utgjorde ett stöd som var förenligt med den gemensamma marknaden och beslöt följaktligen att inte göra några invändningar mot att stödet beviljades.

2. Dessa överklaganden ger i sak upphov till två rättsliga frågeställningar.

3. Den första frågeställningen rör omfattningen av de rättigheter som tillerkänts ”berörda parter” inom ramen för förfarandet för kontroll av statligt stöd. Domstolen har på nytt att pröva villkoren för upptagande till sakprövning av en talan om ogiltigförklaring av ett kommissionsbeslut antaget med stöd av artikel 88.3 EG.

4. Den andra frågeställningen rör den tolkning som förstainstansrätten gjort av de sektorsövergripande rambestämmelser för regionalstöd till stora investeringsprojekt som kommissionen antog genom ett meddelande av den 7 april 1998. [5] I dessa rambestämmelser anges metoder för fastställande av ”ett högsta tillåtet stöd” för regionala investeringsstöd. Där föreskrivs i detta avseende olika villkor, varav ett rör konkurrenssituationen på marknaden. Frågeställningen rör sättet på vilket kommissionen fastställt denna faktor i dessa mål. Domstolen har bland annat att avgöra huruvida förstainstansrätten har överskridit gränserna för sin behörighet genom att överpröva kommissionens bedömning av metoden för att fastställa denna faktor, och huruvida den i alla händelser tolkat innebörden i dessa rambestämmelser på ett felaktigt sätt.

1 — Originalspråk: franska.

2 — Nedan kallade Glunz respektive OSB.

3 — Beslut av den 1 december 2004 i mål T-27/02, Kronofrance mot kommissionen (REG 2004, s. II-4177), nedan kallat den överklagade domen.

4 — EGT C 333, s. 7, nedan kallat det omtvistade beslutet. Texten i beslutet som riktats till de tyska myndigheterna finns tillgänglig på tyska på webbplatsen http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/comp-2000/n517-00.pdf.

5 — EGT C 107, s. 7, nedan kallade de sektorsövergripande rambestämmelserna.

5. Jag föreslår att domstolen skall avslå dessa överklaganden.

6. Enligt min mening har inte förstainstansrättens rättstillämpning varit felaktig när den prövat huruvida den talan som väckts av Kronofrance SA [6] kunde tas upp till sakprövning. Förstainstansrätten har tillämpat den rättspraxis som fastslagits i domstolens domar Cook mot kommissionen [7] och Matra mot kommissionen, [8] och som den bekräftat i domen av den 13 december 2005 i målet kommissionen mot Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, [9] på ett korrekt sätt.

7. Jag skall vidare visa varför förstainstansrätten enligt min mening är behörig att göra en rättslig helhetsbedömning av kommissionens val av metod för fastställande av det högsta tillåtna stödet.

8. Jag skall slutligen förklara varför det enligt min mening var korrekt av förstainstansrätten att fastslå att det vid bedömningen av konkurrenssituationen på marknaden var nödvändigt att inte bara beakta marknadens strukturella kapacitet, utan även förekomsten av en vikande marknad.

6 — Nedan kallat Kronofrance.

7 — Dom av den 19 maj 1993 i mål C-198/91, Cook mot kommissionen (REG 1993, s. I-2487).

8 — Dom av den 15 juni 1993 i mål C-225/91, Matra mot kommissionen (REG 1993, s. I-3203).

9 — Dom av den 13 december 2005 i mål C-78/03 P, kommissionen mot Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum (REG 2005, s. I-10737).

I — Gemenskapsrättsliga bestämmelser

9. Jag skall först redogöra för relevanta bestämmelser i EG-fördraget, varefter jag redogör för de tillämpliga bestämmelserna i förordning (EG) nr 659/1999 [10] och de riktlinjer som fastlagts i de sektorsövergripande rambestämmelserna.

A — *Fördraget*

10. Enligt artikel 87 EG är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen inom gemenskapen i princip förbjudet, med de undantag som anges i artikel 87.2 och 87.3 EG.

11. I artikel 87.2 EG uppräknas de stöd som i sig är förenliga med den gemensamma marknaden. Dessa är stöd av social karaktär som ges till enskilda konsumenter, under förutsättning att stödet ges utan diskriminering med avseende på varornas ursprung, stöd för att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer eller andra exceptionella händelser och stöd som ges till näringslivet i vissa av

10 — Rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel [88 EG] (EGT L 83, s. 1).

de områden i Förbundsrepubliken Tyskland som påverkats genom Tysklands delning.

12. I artikel 87.3 EG anges stöd som kan förklaras vara förenliga med den gemensamma marknaden. Bland dessa märks stöd för att främja den ekonomiska utvecklingen i regioner där det råder allvarlig brist på sysselsättning.

13. För att säkerställa genomförandet av dessa bestämmelser har det i fördraget, och särskilt i artikel 88 EG, upprättats ett förfarande för kontroll och förhandstillstånd avseende statligt stöd, i vilket förfarande kommissionen fått en central roll.

14. Enligt artikel 88.2 EG har sålunda kommissionen till uppgift att pröva huruvida stöd är förenliga med artikel 87 EG. I första stycket i denna bestämmelse föreskrivs att ”[o]m kommissionen, efter att ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig, finner att stöd som lämnas av en stat eller med statliga medel inte är förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87, eller att sådant stöd missbrukas, skall den besluta om att staten i fråga skall upphäva eller ändra dessa stödåtgärder inom den tidsfrist som kommissionen fastställer”.

15. Enligt artikel 88.3 EG skall medlemsstaterna underrätta kommissionen om alla planer på att vidta eller ändra stödåtgärder, och det är förbjudet att genomföra sådana åtgärder innan kommissionen fattat ett slutgiltigt beslut enligt artikel 88.2 första stycket EG.

16. Såsom framgår nedan består sålunda det förfarande som föreskrivs i artikel 88 EG av två faser; dels en preliminär granskning av den tilltänkta stödåtgärden, dels, om kommissionen skulle hysa tvivel om stödets förenlighet med den gemensamma marknaden, en fördjupad undersökning inom vilken kommissionen skall göra en bedömning utifrån en fullständig kännedom om samtliga omständigheter i ärendet.[11] Kommissionen får i detta avseende enligt artikel 88.2 EG bereda berörda parter tillfälle att yttra sig.

17. Slutligen har Europeiska unionens råd enligt artikel 89 EG behörighet att anta de förordningar som behövs för tillämpningen av artiklarna 87 EG och 88 EG. Kommissionen har med stöd av denna bestämmelse antagit förordning nr 659/1999.

11 — Se, bland annat, domstolens dom av den 2 april 1998 i mål C-367/95 P, kommissionen mot Sytraval och Brink's France (REG 1998, s. I-1719, punkterna 36 och 38).

B — *Förordning nr 659/1999*

18. I förordning nr 659/1999 har kommissionens beslutspraxis enligt artikel 88 EG kodifierats. Den innehåller preciserade regler som utformats i enlighet med domstolens praxis. [12]

19. I artikel 1 h i förordning nr 659/1999 anges således, i nästintill identiska ordalag, den definition som domstolen givit begreppet ”[berörda parter]”; ett begrepp som även står i centrum i förevarande mål. I domen av den 14 november 1984, i målet Intermills mot kommissionen [13], fastslog domstolen att berörda parter är även de personer, företag eller sammanslutningar vars intressen kan skadas av det beviljade stödet, särskilt konkurrerande företag och branschorganisationer. [14] I artikel 1 h i förordningen definieras ”berörda parter” som ”en medlemsstat eller en person, ett företag eller en företagssammanslutning, vars intressen kan påverkas av att stöd beviljas, framför allt stödmottagaren, konkurrerande företag och branschorganisationer”.

20. Artikel 4 i förordningen rör kommissionens preliminära granskning när en medlemsstat anmäler planer på att vidta eller ändra en stödåtgärd.

21. Enligt denna bestämmelse kan kommissionen anta tre olika slags beslut. Den kan fastslå att den anmälda åtgärden inte utgör ett stöd. Den kan även konstatera att den anmälda åtgärden inte föranleder tveksamhet i fråga om dess förenlighet med den gemensamma marknaden och besluta att inte göra några invändningar mot beviljandet av det ifrågavarande stödet. Slutligen kan den besluta att inleda ett formellt granskningsförfarande enligt artikel 88.2 EG, om den anmälda stödåtgärden föranleder tveksamhet avseende dess förenlighet med den gemensamma marknaden.

C — De sektorsövergripande rambestämmelserna

22. Kommissionen skall vid sin prövning av regionalstöd förutom stödets positiva verkningar för regionen även beakta de återverk-

12 — Andra skälet i förordningen.

13 — Dom av den 14 november 1984 i mål 323/82, Intermills mot kommissionen (REG 1984, s. 3809; svensk specialutgåva, s. 685).

14 — Punkt 16. Denna definition har återgivits av domstolen i bland annat domarna i de ovannämnda målen Cook mot kommissionen (punkt 24), Matra mot kommissionen (punkt 18), och kommissionen mot Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum (punkt 36).

ningar stödet kan ha på den ekonomiska situationen i vissa sektorer. [15]

23. Kommissionen har i detta syfte antagit de sektorsövergripande rambestämmelserna. Dessa rambestämmelser utgör riktlinjer som gör det möjligt för kommissionen att från fall till fall bestämma den högsta tillåtna stödnivån för regionala investeringsstöd. [16]

24. Den högsta tillåtna stödnivån fastställs enligt den metod som anges i punkt 3 i rambestämmelserna. Beräkningen inleds med att ”taket för regionalstöd” (faktor R) fastställs. Detta motsvarar den högsta stödnivå som ett stort företag skulle kunna få inom det berörda stödområdet inom ramen för ett godkänt regionalt stödprogram som är i kraft när anmälan görs. Om det rör sig om ett individuellt stöd tillämpas det stödtak som fastställts för den berörda regionen. Därefter fastställs tre jämkningsfaktorer. Den första är konkurrenssituationen inom den berörda sektorn (faktor T). Den andra är förhållandet mellan kapital och arbetstillfällen (faktor I), och den tredje är den inverkan som stödet har på ekonomin i den berörda regionen (faktor M). Det högsta tillåtna stödet beräknas således genom att dessa tre jämkningsfaktorer påverkar taket för regionalstöd (faktor R).

25. Enligt punkterna 3.2 och 3.3 i de sektorsövergripande rambestämmelserna syftar konkurrensfaktorn till att visa huruvida det anmälda stödet är avsett att genomföras i en sektor eller undersektor med strukturell överkapacitet. För att avgöra huruvida det föreligger en sådan överkapacitet skall kommissionen jämföra skillnaden inom den Europeiska gemenskapen mellan den genomsnittliga kapacitetsutnyttjandegraden för tillverkningsindustrin som helhet och kapacitetsutnyttjandegraden inom den relevanta sektorn eller undersektorn. Kommissionen skall därvid använda en referensperiod omfattande de fem senaste år för vilka uppgifter finns tillgängliga. [17]

26. Punkt 3.4 i de sektorsövergripande rambestämmelserna har följande lydelse:

”Om uppgifterna om kapacitetsutnyttjande är otillräckliga, kommer kommissionen att beakta om investeringen görs på en vikande marknad. Kommissionen kommer då att undersöka hur den synliga konsumtionen av

15 — Se, bland annat, punkt 6 i representanternas för medlemsstaternas regeringar, inom ramen för ministerrådet, första resolution av den 20 oktober 1971 om ett allmänt system för regionalstöd (EGT C 111, s. 1); punkterna 10–12 i kommissionens meddelande om ett system för regionalstöd (EGT 1979, C 31, s. 9), och punkt I, 6, andra och tredje strecksatserna i kommissionens meddelande om metoderna för tillämpning av artikel [87.3 a) och 87.3 c) EG] på regionalstöd (EGT C 212, 1988, s. 2).

16 — Punkt 1.4 i de sektorsövergripande rambestämmelserna. De åtgärder som skall anmälas definieras i punkt 2.1 i dessa rambestämmelser.

17 — Enligt punkt 7.7 i de sektorsövergripande rambestämmelserna anser kommissionen att strukturell överkapacitet föreligger om kapacitetsutnyttjandegraden inom den relevanta sektorn eller undersektorn under de senaste fem åren i genomsnitt varit mer än 2 procentenheter lägre än för tillverkningsindustrin som helhet. Betydande strukturell överkapacitet anses föreligga om kapacitetsutnyttjandegraden är mer än 5 procentenheter lägre än genomsnittet för tillverkningsindustrin.

de berörda produkterna (dvs. produktionen plus importen minus exporten) utvecklas, jämfört med tillväxttakten för tillverkningsindustrin som helhet inom [Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (nedan kallat EES)] [18].”

27. Enligt punkt 3.10.1 i rambestämmelserna skall slutligen en jämkningsfaktor på endera av fyra nivåer tillämpas med avseende på konkurrensfaktorn. Värdet av dessa koefficienter beror på följande utvärderingskriterier:

”i) Projekt som leder till utökad kapacitet inom en sektor med betydande strukturell överkapacitet och/eller med en absolut minskning av efterfrågan: 0,25

ii) Projekt som leder till utökad kapacitet inom en sektor med strukturell överkapacitet och/eller med en vikande marknad och som sannolikt kommer att förstärka en stor marknadsandel: 0,50

iii) Projekt som leder till en utökad kapacitet inom en sektor med strukturell överkapacitet och/eller med en vikande marknad: 0,75

iv) Sannolikt inga negativa effekter enligt i)-iii): 1,00”

28. Enligt rambestämmelserna gäller att vid fastställandet av marknadsandelar skall den relevanta produktmarknaden anses bestå av de produkter som omfattas av investeringsprojektet och, i förekommande fall, av de produkter som konsumenter eller tillverkare betraktar som substitut för dessa. Den relevanta geografiska marknaden omfattar vanligen EES eller en betydande del av EES, om konkurrensförhållandena på ett tillfredsställande sätt kan särskiljas från övriga delar av EES. [19]

II — Målets bakgrund

29. Omständigheterna i målet, såsom de beskrivits i den överklagade domen, kan sammanfattas enligt följande.

18 — Enligt punkt 7.8 i de sektorsövergripande rambestämmelserna skall marknaden för produkten eller produkterna i fråga anses vara vikande om den genomsnittliga årliga tillväxttakten för den synliga konsumtionen av dessa produkter under de senaste fem åren legat avsevärt under (mer än 10 procent) genomsnittet för tillverkningsindustrin som helhet inom EES, såvida det inte finns en stark uppåtgående trend i den relativa tillväxttakten för efterfrågan på produkten eller produkterna. En absolut vikande marknad är en marknad där den årliga tillväxttakten för den synliga konsumtionen under de senaste fem åren varit negativ.

19 — Punkt 7.6 i de sektorsövergripande rambestämmelserna.

30. Glunz, det tyska företag som mottar det ifrågavarande stödet, och Kronofrance, det franska företag som var sökande i första instans, är båda verksamma med att tillverka och sälja träskivor.

31. Genom en skrivelse av den 4 augusti 2000 underrättade Förbundsrepubliken Tyskland kommissionen om sina planer på att bevilja bolagen Glunz investeringsstöd på en nivå av 35 procent (eller 69 797 988 euro totalt) för att bygga ett integrerat centrum för träbearbetning i Nettgau i delstaten Sachsen-Anhalt (Tyskland).

32. Kommissionen ansåg att den anmälda åtgärden var statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 EG och att den skulle bedömas enligt de sektorsövergripande rambestämmelserna. I enlighet med de bestämmelser som anges i dessa rambestämmelser fastslog kommissionen den högsta tillåtna stödnivån som dessa företag fick motta inom denna region, utifrån en tillämpning av jämkningsfaktorerna (faktorerna T, I och M).

33. Vad gäller utvärderingen av jämkningsfaktorn för konkurrenssituationen anförde kommissionen att den vid denna utvärdering, i enlighet med punkterna 3.3 och 3.4 i rambestämmelserna, endast skall ta ställning till huruvida den berörda sektorn lider av strukturell överkapacitet inom den berörda sektorn när det finns tillräckligt med uppgifter avseende kapacitetsutnyttjandegraden. Mot bakgrund av att de två produkter som tillverkas av Glunz utgör en mycket stor del av den totala produktionen av träskivor i Europa, valde kommissionen, med hänvisning till den lägsta nivån i allmänna nomenklaturen för ekonomisk verksamhet i Europeiska gemenskaperna, [20] att grunda sin bedömning på uppgifterna om kapacitetsutnyttjandegraden i klass 20.20 i nämnda nomenklatur, vilken inbegriper tillverkning av träskivor, under perioden från år 1994 till år 1998. Kommissionen konstaterade att det aktuella investeringsprojektet skulle öka kapaciteten inom en sektor vilken inte led av överkapacitet, vilket enligt kommissionen innebar att det var befogat att tillämpa jämkningsfaktorn 1 för konkurrenssituationen.

34. Kommissionen förklarade att den på grundval av en bedömning av det anmälda stödet utifrån de villkor som fastslagits i de sektorsövergripande rambestämmelserna ansåg att det investeringsstöd som Förbundsrepubliken Tyskland avsåg att bevilja var förenligt med den högsta tillåtna stödnivån. [21]

35. Kommissionen beslutade därför den 25 juli 2001, enligt artikel 4.3 i förordning nr 659/1999, att inte göra någon invändning mot beviljandet av det ifrågavarande stödet.

20 — Denna nomenklatur upprättades genom rådets förordning (EEG) nr 3037/90 av den 9 oktober 1990 om statistisk näringsgrensindelning i Europeiska gemenskapen (EGT L 293, s. 1, svensk specialutgåva, område 2, volym 7, s. 152), i dess lydelse enligt kommissionens förordning (EEG) nr 761/93 av den 24 mars 1993 (EGT L 83, s. 1; svensk specialutgåva, område 2, volym 9, s. 30).

21 — Enligt kommissionen skall de faktorer som skall tillämpas i förevarande mål fastställas till:
- 35 procent när det gäller den högsta tillåtna stödnivån som kan godkännas i delstaten Sachsen-Anhalt;
- 1 för faktor T med beaktande av konkurrenssituationen för träskivor,
- 0,8 för faktorn I (ratio kapital/arbete),
- 1,5 för faktor M med beaktande av det tilltänkta stödets verkan,

det vill säga en högsta tillåten stödnivå på 42 procent (35 procent x 1 x 0,8 x 1,5).Se punkterna 8–14 i det omtvistade beslutet och punkt 14 den överklagade domen.

III — Förfarandet vid förstainstansrätten och den överklagade domen

36. Genom ansökan, som inkom till förstainstansrättens kansli den 4 februari 2002, väckte Kronofrance talan om ogiltigförklaring om det omtvistade beslutet. Förstainstansrätten tillät genom beslut av den 10 september 2002 Glunz och OSB att intervenera till stöd för kommissionens yrkanden.

37. I den överklagade domen ogiltigförklarade förstainstansrätten det omtvistade beslutet, efter att ha förklarat att Kronofrances talan kunde upptas till sakprövning.

38. Av domen framgår att kommissionen och intervenienterna under den muntliga förhandlingen gjorde en invändning om rättegångshinder, bestående i att Kronofrance skulle sakna talerätt. De gjorde gällande att bolaget inte var personligen berört av det omtvistade beslutet eftersom dess marknadsandel inte påverkades på ett märkbart sätt av det ifrågavarande stödet.

39. Förstainstansrätten prövade i punkterna 29–46 i domen huruvida talan skulle upptas till sakprövning.

40. Förstainstansrätten uttalade, med hänvisning till fast rättspraxis, i punkt 32 i den överklagade domen att det var nödvändigt att skilja mellan de två faserna i förfarandet för kontroll av statligt stöd, nämligen den preliminära granskningen av åtgärden och det formella granskningsförfarandet. [22] Den första fasen syftar till att göra det möjligt för kommissionen att bilda sig en första uppfattning om huruvida stödåtgärden helt eller delvis är förenlig med den gemensamma marknaden medan den andra syftar till att göra det möjligt för kommissionen att få kännedom om samtliga omständigheter i ärendet, och i detta syfte är den skyldig att ge berörda parter tillfälle att yttra sig. Förstainstansrätten anförde således i punkt 33 i domen att när kommissionen, utan att inleda förfarandet enligt artikel 88.2 EG, uteslutande på grundval av den preliminära granskningen av stödet finner att detta är förenligt med den gemensamma marknaden, kan de som åtnjuter processuella garantier enligt artikel 88.2 EG säkerställa att de beaktas endast om de kan överklaga kommissionens beslut till gemenskapsdomstolarna. [23]

41. Förstainstansrätten drog följande slutsats i punkt 34 i den överklagade domen:

”När en sökande genom en talan om ogiltigförklaring av ett beslut som kommissionen har antagit efter en preliminär granskning söker uppnå att de processuella garantier

22 — Förstainstansrätten hänför sig till domarna i de ovannämnda målen Cook mot kommissionen (punkt 22), Matra mot kommissionen (punkt 16), kommissionen mot Sytraval och Brink's France (punkt 38), och förstainstansrättens dom av den 13 januari 2004 i mål T-158/99, Thermenhotel Stoiser Franz m.fl. mot kommissionen (REG 2004, s. II-1, punkt 57).

23 — Förstainstansrätten hänför sig till domarna i de ovannämnda målen Cook mot kommissionen (punkt 23), Matra mot kommissionen (punkt 17), kommissionen mot Sytraval och Brink's France (punkt 47), och Thermenhotel Stoiser Franz m.fl. mot kommissionen (punkt 69).

som föreskrivs i artikel 88.2 EG beaktas, är den omständigheten att sökanden berörs i den mening som avses i denna bestämmelse följaktligen tillräcklig för att sökanden skall anses vara direkt och personligen berörd i den mening som avses i artikel 230 fjärde stycket EG[24]… ”

42. Förstainstansrätten har således prövat huruvida sökanden kunde anses vara berörd part i den mening som avses i artikel 1 h i förordning nr 659/1999. Utifrån en bedömning av Kronofrances konkurrenssituation på marknaden för träskivor fastslog förstainstansrätten i punkt 44 i den överklagade domen att sökanden var konkurrent till stödmottagaren, och således berörd part.

43. Talan upptogs således till sakprövning. [25]

44. Förstainstansrätten prövade därefter de grunder som Kronofrance åberopat. Dessa var fyra till antalet och avsåg i sak beslutets giltighet. Den första var att artikel 87 EG och de sektorsövergripande rambestämmelserna åsidosatts. Den andra var att artikel 88.2 EG åsidosatts. Den tredje grunden avsåg maktmissbruk, och den fjärde att motiveringsskyldigheten åsidosatts.

45. Förstainstansrätten biföll Kronofrances talan på den första grunden och ogiltigförklarade det omtvistade beslutet.

46. Kronofrance gjorde med sin första grund gällande att kommissionens bedömning av den högsta tillåtna stödnivån, och i synnerhet jämkningsfaktorn för konkurrenssituationen (faktor T) var felaktig. Bolaget klandrade bland annat kommissionen för att inte ha undersökt huruvida de tilltänkta investeringarna skulle påverka en vikande marknad, och för att den nöjde sig med att undersöka sektorns strukturella kapacitet.

47. Efter att i punkt 79 i den överklagade domen ha påmint om det utrymme för skönsmässig bedömning som kommissionen förfogar över inom ramen för sin kontroll av statligt stöd prövade förstainstansrätten huruvida kommissionen gjort en rättslig felbedömning vid tolkningen och tillämpningen av de sektorsövergripande rambestämmelserna.

48. Förstainstansrätten anförde i punkt 89 i domen att om hänsyn enbart tas till lydelsen av rambestämmelserna kunde de förvisso tolkas på det sätt som förordas av kommissionen, men fastslog att rambestämmelserna skulle tolkas mot bakgrund av artikel 87 EG och det syfte som skall uppnås med den bestämmelsen, det vill säga en icke snedvriden konkurrens på den gemensamma marknaden.

24 — Förstainstansrätten hänför sig till domarna i de ovannämnda målen Cook mot kommissionen (punkterna 23–26) och Matra mot kommissionen (punkterna 17–20), samt till förstainstansrättens dom av den 15 september 1998 i mål T-11/95, BP Chemicals mot kommissionen (REG 1998, s. II-3235), punkterna 89 och 90.

25 — Punkt 46 i den överklagade domen.

49. Förstainstansrätten undersökte i punkterna 90–95 i domen den systematiska uppbyggnaden av punkterna 3.2–3.10 i de sektorsövergripande rambestämmelserna. Den fastslog i punkt 96 i den överklagade domen att tillämpningen av en jämkningsfaktor på 1 för konkurrenssituationen förutsätter att kommissionen dessförinnan har konstaterat att sektorn i fråga inte lider av strukturell överkapacitet och att marknaden inte är vikande. Förstainstansrätten gick därefter närmare igenom dessa båda bedömningskriterier.

50. Mot den bakgrunden fastslog förstainstansrätten i punkt 97 i den överklagade domen att första meningen i punkt 3.4 i de sektorsövergripande rambestämmelserna skulle tolkas så, att ”när uppgifterna om kapacitetsutnyttjandet i den berörda sektorn inte är sådana att kommissionen med säkerhet kan säga att strukturell överkapacitet föreligger skall kommissionen pröva huruvida marknaden är vikande”.

51. Förstainstansrätten fastslog således i punkt 103 i den överklagade domen att kommissionen gjort sig skyldig till en felaktig rättstillämpning genom att åsidosätta artikel 87 EG och de sektorsövergripande rambestämmelserna när den tillämpade jämkningsfaktorn 1 för konkurrenssituationen utan att först kontrollera att det aktuella stödprojektet inte genomfördes på en vikande marknad.

52. Förstainstansrätten fann således skäl att bifalla Kronofrances yrkande om att det omtvistade beslutet skulle ogillas.

IV — Förfarandet vid domstolen och parternas yrkanden

53. Förbundsrepubliken Tyskland respektive Glunz och OSB har, genom ansökningar som inkom till domstolens kansli den 16 respektive den 18 februari 2005, överklagat förstainstansrättens dom.

54. Domstolens ordförande har den 13 oktober 2005 beslutat förena målen C-75/05 P och C-80/05 P såvitt gäller det muntliga förfarandet och domen.

55. Klagandena har yrkat att domstolen upphäver den överklagade domen och ogillar Kronofrances talan. Glunz och OSB har vidare yrkat att deras talan, om så skulle vara aktuellt, återförvisas till förstainstansrätten för avgörande i sak.

56. Klagandena har slutligen yrkat att Kronofrance förpliktas betala rättegångskostnaderna i såväl målet vid domstolen som målet vid förstainstansrätten.

57. Kommissionen har i båda de förevarande målen yrkat att domstolen upphäver den överklagade domen. Kommissionen har vidare yrkat att domstolen i första hand avvisar Kronofrances talan, och i andra hand

ogillar densamma, samt förpliktar bolaget att betala rättegångskostnaderna såväl vid förstainstansrätten som vid domstolen.

58. Kronofrance har i dessa mål yrkat att överklagandena ogillas och att klagandena förpliktas betala rättegångskostnaderna i såväl målet vid domstolen som det vid förstainstansrätten.

V — Rättslig bedömning

59. Klagandena har, såsom jag uppfattat det, anfört fyra grunder till stöd för överklagandena.

60. Den första grunden, som anförts av Förbundsrepubliken Tyskland, Glunz och OSB, är att förstainstansrätten gjorde sig skyldig till en felaktig rättstillämpning i samband med den överklagade domen när den upptog Kronofrances talan till sakprövning.

61. Den andra grunden, vilken enligt min uppfattning kan delas upp i två delar, rör arten och omfattningen av den kontroll som skall ske på domstolsnivå och som förstainstansrätten har att göra avseende kommissionens bedömning angående fastställandet av jämkningsfaktorn för konkurrenssituationen på marknaden. Klagandena har gjort gällande att förstainstansrätten har överskridit gränserna för sin prövningsrätt och tolkat de sektorsövergripande rambestämmelserna på ett felaktigt sätt.

62. Den tredje grund som Förbundsrepubliken Tyskland, Glunz och OSB har anfört är att förstainstansrätten har åsidosatt förfarandebestämmelserna, och i synnerhet artikel 64 i förstainstansrättens rättegångsregler.

63. Slutligen har Glunz och OSB gjort gällande att den överklagade domen strider mot artikel 230 andra stycket EG då den går utöver de grunder som Kronofrance åberopat till stöd för sin talan om ogiltigförklaring.

64. Innan jag tar ställning till dessa grunder skall jag lämna en inledande anmärkning angående gränserna för domstolens behörighet inom ramen för ett överklagande.

65. Enligt artikel 225.1 EG och artikel 58 första stycket i domstolens stadga skall ett överklagande vara begränsat till att avse rättsfrågor. Ett överklagande får endast avse bristande behörighet hos förstainstansrätten, rättegångsfel i förfarandet vid denna som påverkat klagandens intressen

negativt eller att förstainstansrätten åsidosatt gemenskapsrätten. [26]

66. Enligt fast rättspraxis är det sålunda förstainstansrätten som dels är ensam behörig att fastställa de faktiska omständigheterna, utom då det av handlingarna i målet framgår att de fastställda omständigheterna är materiellt oriktiga, dels är ensam behörig att bedöma dessa faktiska omständigheter. Denna bedömning utgör således, bortsett från de fall då förstainstansrätten har missuppfattat bevisningen, inte en sådan rättsfråga som är föremål för domstolens prövning inom ramen för ett överklagande. [27]

67. Det står däremot klart att när förstainstansrätten har fastställt och bedömt värdet av de faktiska omständigheterna är domstolen behörig att, enligt artikel 225 EG, överpröva den rättsliga kvalificeringen av dessa omständigheter och de juridiska slutsatser som förstainstansrätten dragit utifrån dem. [28]

68. Med detta i åtanke skall jag således pröva de olika grunder som klagandena åberopat till stöd för överklagandet.

26 — Se, bland annat, dom av den 22 november 2007 i mål C-260/05 P, Sniace mot kommissionen (REG 2007, s. I-10005), punkt 49 och där angiven rättspraxis.

27 — Se, i synnerhet, dom av den 1 juni 1994 i mål C-136/92 P, kommissionen mot Brazzelli Lualdi m.fl. (REG 1994, s. I-1981), punkterna 47–49, och domen i det ovannämnda målet Sniace mot kommissionen (punkt 35 och där angiven rättspraxis).

28 — Se, i synnerhet, dom av den 17 december 1998 i mål C-185/95 P, Baustahlgewebe mot kommissionen (REG 1998, s. I-8417), punkt 23, av den 29 april 2004 i mål C-470/00 P, parlamentet mot Ripa di Meana m.fl. (REG 2004, s. I-4167), punkt 41, och av den 6 april 2006 i mål C-551/03 P, General Motors mot kommissionen (REG 2006, s. I-3173), punkt 51.

A — *Den första grunden avseende felaktig bedömning av huruvida Kronofrances talan skall upptas till sakprövning*

69. Sökandena har gjort gällande att förstainstansrätten gjort en felaktig bedömning av Kronofrances talerätt.

1. Parternas argument

70. Förbundsrepubliken Tyskland, liksom Glunz och OSB, har gjort gällande att förstainstansrätten i den överklagade domen har åsidosatt artikel 230 fjärde stycket EG genom att den har ansett Kronofrance vara ”direkt och personligen” berört av det omtvistade beslutet och på grund därav upptagit bolagets talan till sakprövning. Denna felaktiga slutsats är resultatet av en alltför långtgående utvidgning av tillämpningsområdet för artikel 230 fjärde stycket EG och en felaktig tolkning av den bestämmelsen mot bakgrund av förordning nr 659/1999.

71. Förstainstansrätten har nämligen i punkterna 34 och 35 i den överklagade domen felaktigt ansett att alla som potentiellt ”berörs” av det formella granskningsförfarandet av en stödåtgärd enligt artikel 1 h i förordning nr 659/1999 skall anses vara direkt och personligen berörda i den mening som avses i artikel 230 fjärde stycket EG av ett beslut om godkännande som fattats efter den preliminära granskningen av stödet, utan att det således var nödvändigt att visa att Kronofrances konkurrensställning påverkades ”märkbart” av detta beslut.

72. Enligt Förbundsrepubliken Tyskland, Glunz och OSB innefattar egenskapen att vara ”berörd part” i den mening som avses i förordning nr 659/1999 inte med automatik någon rätt att föra talan. Det krävs enligt domstolens rättspraxis i domen i målet Plaumann mot kommissionen [29] en konkret prövning av konkurrensen mellan stödmottagaren och Kronofrance. För att kunna avgöra huruvida Kronofrance hade talerätt borde förstainstansrätten således ha prövat om dess ställning på marknaden påverkades märkbart.

73. I motsats till vad förstainstansrätten har ansett var nämligen inte Kronofrance och Glunz konkurrenter på den ifrågavarande marknaden, och Kronofrances ställning på denna marknad kan således inte ha påverkats märkbart.

74. Förbundsrepubliken Tyskland har framhållit att förstainstansrätten har nöjt sig med att i punkt 43 och följande punkter i den överklagade domen konstatera att Glunz tillhörde en koncern i vilken det ingick andra bolag som var verksamma inom träsektorn i Frankrike. Detta kriterium är emellertid inte relevant eftersom det rör överväganden för hela koncernen och inte den konkreta konkurrensen mellan de två bolagen.

75. Vidare har Glunz och OSB gjort gällande att förstainstansrättens konstaterande att Kronofrances och Glunz affärsområden delvis överlappar varandra är felaktigt. Förstainstansrätten har nämligen bedömt uppgifterna om de två bolagens marknader på ett felaktigt sätt.

76. Klagandena har med hänvisning till dessa omständigheter gjort gällande att Kronofrances talan borde ha avvisats.

29 — Dom av den 15 juli 1963 i mål 25/62 (REG 1963, s. 197, svensk specialutgåva, s. 181).

77. Kommissionen har i sak delat klagandenas uppfattning avseende åsidosättandet av artikel 230 fjärde stycket EG. Den har i detta avseende hänvisat till domstolens rättspraxis avseende talerätt för en stödmottagares konkurrenter. Kommissionen har särskilt hänvisat till domen av den 28 januari 1986 i målet Cofaz m.fl. mot kommissionen [30] och till domarna i de ovannämnda målen Cook mot kommissionen och Matra mot kommissionen.

78. Kronofrance har däremot anfört att det var riktigt av förstainstansrätten att fastslå att bolaget var en berörd part i den mening som avses i förordning nr 659/1999 och att dess talan mot det omtvistade beslutet skulle tas upp till sakprövning eftersom bolaget åberopat de processuella garantier som avses i artikel 88.2 EG. Kronofrance har i synnerhet gjort gällande att vid ett beslut att inte inleda det formella granskningsförfarandet skall en konkurrent till stödmottagaren endast visa att han utgör en ”berörd part” i den mening som avses i artikel 88.2 EG, då hans talan syftar till att säkerställa hans processuella rättigheter. I sådant fall är det, såsom framgår av domstolens praxis, och i synnerhet av domen av den 16 maj 2002 i målet ARAP m.fl. mot kommissionen, [31] inte nödvändigt att visa att sökandens konkurrensställning påverkas märkbart. Det är tillräckligt att dennes intressen kan påverkas av beviljandet av stödet, vilket villkor är uppfyllt i förevarande mål eftersom det fanns ett direkt konkurrensförhållande mellan Kronofrance och Glunz.

30 — Dom av den 28 januari 1986 i mål 169/84, Cofaz m.fl. mot kommissionen (REG 1986, s. 391, svensk specialutgåva s. 421).

31 — Dom av den 16 maj i mål C-321/99 P, ARAP m.fl. mot kommissionen (REG 2002, s. I-4287), punkt 61.

2. Bedömning

79. Domstolen skall vid prövningen av den första grunden i sak uttala sig angående de rättigheter som berörda parter har inom ramen för förfarandet för kontroll av statligt stöd, i synnerhet när de väcker talan om ogiltigförklaring av ett kommissionsbeslut att inte inleda det formella granskningsförfarande som föreskrivs i artikel 88.2 EG.

80. För prövningen av denna grund skall jag inledningsvis redogöra för den rättspraxis som gäller på området.

a) Rättspraxis angående rättigheter för berörda parter inom ramen för ett förfarande för kontroll av statligt stöd

81. Inom ramen för ett förfarande för kontroll av statligt stöd riktas de beslut som kommissionen fattar enbart till berörda medlemsstater. Detta gäller även när beslutet fattats efter ett klagomål i vilket det gjorts gällande att stödet är oförenligt med fördraget. [32]

32 — Se, bland annat, domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Sytraval och Brink’s France (punkt 45).

82. De fysiska eller juridiska personer som vill väcka talan mot sådana beslut skall således uppfylla villkoren i artikel 230 fjärde stycket EG. Enligt den bestämmelsen får varje fysisk eller juridisk person föra talan om ogiltigförklaring av ett beslut som inte är riktat till dem på de dubbla villkoren att de är både direkt och personligen berörda av beslutet. Om dessa villkor inte är uppfyllda skall talan mot beslutet avvisas.

83. Innebörden av uttrycket ”personligen” berörd har klargjorts av domstolen i domen i det ovannämnda målet Plaumann mot kommissionen, [33] och därefter bekräftats i fast rättspraxis. [34] Enligt domstolen kan andra personer än dem som ett beslut är riktat till göra anspråk på att vara personligen berörda endast om beslutet angår dem på grund av vissa egenskaper som är utmärkande för dem eller på grund av en faktisk situation som särskiljer dem i förhållande till alla andra personer och därigenom försätter dem i en ställning ”som motsvarar den som gäller för en person som ett beslut är riktat till”.

84. Domstolen har fastslagit att uttrycket personligen berörd inom ramen för ett förfarande för kontroll av statligt stöd har en särskild innebörd, med beaktande av syftet med och särdragen hos de förfaranden som anges i artikel 88.2 respektive 88.3 EG. [35]

85. Såsom förstainstansrätten har framhållit i punkt 32 i den överklagade domen innehåller detta kontrollförfarande två faser som klart har särskiljts i gemenskapsdomstolarnas rättspraxis. [36]

86. Den första fasen föreskrivs i artikel 88.3 EG. [37] Den gör det möjligt för kommissionen att genomföra en preliminär granskning av en anmäld åtgärd och bilda sig en preliminär uppfattning om huruvida stödet är förenligt med den gemensamma marknaden. [38] Det finns inga bestämmelser om tredje mans deltagande i förfarandet. Kommissionen kan efter denna granskning besluta att åtgärden inte skall anses utgöra statligt stöd i den mening som avses i artikel 87 EG. Den kan även fastslå att åtgärden utgör statligt stöd som är förenligt med fördraget, om den skulle vara övertygad om att så är fallet. Om kommissionen däremot har allvarliga svårigheter att bedöma huruvida åtgärden är förenlig med den gemensamma marknaden

33 — På s. 223.

34 — Se, bland annat, domarna i de ovannämnda målen Cofaz m.fl. mot kommissionen (punkt 22), Cook mot kommissionen (punkt 20), och dom av den 19 oktober 2000 i de förenade målen C-15/98 och C-105/99, Italien och Sardegna Lines mot kommissionen (REG 2000, s. I-8855), punkt 33 och där angiven rättspraxis, samt domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum (punkt 33).

35 — Se, bland annat, domarna i de ovannämnda målen Cook mot kommissionen (punkt 21) och Matra mot kommissionen (punkt 15).

36 — Förstainstansrätten hänför sig i den överklagade domen bland annat till domarna i de ovannämnda målen Cook mot kommissionen (punkt 22), Matra mot kommissionen (punkt 16), och kommissionen mot Sytraval och Brink's France (punkterna 38 och 39). Denna rättspraxis har senare bekräftats av domstolen i domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum (punkt 34), och av förstainstansrätten i domen av den 10 maj 2006 i mål T-395/04, Air One mot kommissionen (REG 2006, s. II-1343), punkt 33.

37 — Tillämpningsföreskrifter för detta förfarande finns i artikel 4 i förordning nr 659/1999.

38 — Dom av den 11 december 1973 i mål 120/73, Lorenz (REG 1973, s. 1471, svensk specialutgåva s. 177), punkt 3.

skall den besluta att inleda det formella granskningsförfarandet.

87. Den andra fasen avser det förfarande som anges i artikel 88.2 EG. Denna gör det möjligt för kommissionen att inhämta alla nödvändiga upplysningar för att på grundval av en fullständig information om omständigheterna i ärendet besluta huruvida den anmälda åtgärden är förenlig med den gemensamma marknaden. [39] Kommissionen är i detta syfte skyldig att låta berörda parter inkomma med sina synpunkter angående den anmälda åtgärden. [40]

88. Såsom ovan angivits har domstolen definierat begreppet ”berörd” part, i den mening som avses i artikel 88.2 EG, som de personer, företag eller sammanslutningar vars intressen kan skadas av det beviljade stödet, särskilt konkurrerande företag och branschorganisationer. Denna definition har därefter influtit i artikel 1 h i förordning nr 659/1999.

89. Härav följer att alla företag som står i ett konkurrensförhållande, även potentiellt, med stödmottagaren skall anses vara ”berörd” part i den mening som avses i artikel 88.2 EG, och har i denna egenskap tillgång till de processuella garantier som gör det möjligt för företaget att yttra sig.

90. Talerätten för de berörda framgår av rättspraxis angående artikel 88.2 EG och grundar sig på de processuella rättigheter som den bestämmelsen ger. [41]

91. Denna rättspraxis inleddes med domarna i de ovannämnda målen Cook mot kommissionen och Matra mot kommissionen. Domstolen fastslog där att när kommissionen beslutat förklara en stödåtgärd förenlig med den gemensamma marknaden utan att inleda det formella granskningsförfarandet kan de som har dessa processuella rättigheter, det vill säga berörda parter, endast göra dessa gällande om de har möjlighet att föra talan mot beslutet vid gemenskapsdomstolarna. [42]

92. Således fastslog domstolen i det förstnämnda målet att bolaget William Cook plc var berörd part i den mening som avses i artikel 88.2 EG eftersom det tillverkade samma sorts utrustning som det bolag som mottog stödet. Bolaget skulle således i denna egenskap anses vara direkt och personligen

39 — Tillämpningsföreskrifter för detta förfarande finns i artiklarna 6 och 7 i förordning nr 659/1999.

40 — Angående berörda parters roll i det administrativa förfarandet enligt artikel 88.2 EG, se artikel 20 i förordning nr 659/1999 och dom av den 12 juli 1973 i mål 70/72, kommissionen mot Tyskland (REG 1973, s. 813, svensk specialutgåva s. 117), punkt 19, av den 20 mars 1984 i mål 84/82, Tyskland mot kommissionen (REG 1984, s. 1451, svensk specialutgåva s. 565), punkt 13, samt domarna i de ovannämnda målen kommissionen mot Sytraval och Brink’s France (punkt 59) och av den 6 oktober 2005 i mål C-276/03 P, Scott mot kommissionen (REG 2005, s. I-8437), punkt 34.

41 — Det skall framhållas att dessa rättigheter inte föreligger inom ramen för det preliminära granskningsförfarandet enligt artikel 88.3 EG.

42 — Se domarna i de ovannämnda målen Cook mot kommissionen (punkt 23) och Matra mot kommissionen (punkt 17).

berört av det omtvistade beslutet, och hade således rätt att föra talan om ogiltigförklaring av beslutet med stöd av artikel 230 fjärde stycket EG. [43]

93. På samma sätt fastslog domstolen i domen i det sistnämnda målet att bolaget Matra SA skulle anses vara berörd part eftersom dess intressen påverkades av beviljandet av det omtvistade stödet ”i egenskap av ledande tillverkare i gemenskapen av ’multipurpose vehicles’ och en framtida konkurrent till [stödmottagaren]”. Domstolen fastslog att sökandens talan följaktligen skulle tas upp till sakprövning. [44]

94. Emellertid får en sådan talan endast röra säkerställandet av de processuella rättigheter som ”berörda” parter har enligt artikel 88.2 EG. Talan skall således avse beslutet att inte inleda det formella granskningsförfarandet. [45]

95. Sammanfattningsvis framgår det av rättspraxis att när en fysisk eller juridisk person väcker talan om ogiltigförklaring av ett kommissionsbeslut att inte anföra några invändningar skall denne visa att han är berörd part i den mening som avses i artikel 88.2 EG, dels grunda sin talan på kommissionens beslut att inte inleda det formella granskningsförfarandet inom ramen för vilket personen har processuella rättigheter.

96. Om sökanden däremot grundar sin talan på att kommissionen gjort en felaktig bedömning inom ramen för den preliminära granskningen befinner han sig i samma situation som den som vill föra talan mot ett beslut som inte är riktat till honom, såsom en person som väcker talan mot ett beslut som fattats efter att det formella granskningsförfarandet avslutats.

97. Således uttalade förstainstansrätten i det ovannämnda beslutet Skibsværftsforeningen m.fl. mot kommissionen klart att när sökanden inte har yrkat ogiltigförklaring av beslutet på den grunden att kommissionen har åsidosatt skyldigheten att inleda det formella granskningsförfarandet eller på den grunden att de processrättsliga skyddsregler som den sistnämnda bestämmelsen innehåller har åsidosatts är det de stränga villkoren som domstolen fastslagit i den ovannämnda domen Plaumann mot kommissionen som skall tillämpas. [46]

98. Enbart den omständigheten att sökanden anses vara berörd part i den mening som

43 — Punkterna 25 och 26 i domen i det ovannämnda målet Cook mot kommissionen.

44 — Punkterna 19 och 20 i domen i det ovannämnda målet Matra mot kommissionen.

45 — Se, bland annat, domarna i de ovannämnda målen Cook mot kommissionen (punkt 23), Matra mot kommissionen (punkt 17), kommissionen mot Sytraval och Brink’s France (punkt 47), kommissionen mot Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum (punkt 35) och förstainstansrättens dom av den 22 oktober 1996 i mål T-266/94, Skibsværftsforeningen m.fl. mot kommissionen (REG 1996, s. II-1399), punkt 45.

46 — Se punkt 45.

avses i artikel 88.2 EG räcker således inte för att talan skall upptas till sakprövning. Talan kan endast upptas på villkor att sökanden visat att beslutet i fråga angår honom på grund av vissa egenskaper som är utmärkande för honom eller på grund av en faktisk situation som särskiljer honom i förhållande till alla andra personer. [47] Domstolen har godtagit att så kan vara fallet bland annat när sökanden visar att hans konkurrensställning på marknaden påverkas märkbart av det stöd som det ifrågavarande beslutet gäller. [48]

99. Det framgår således av rättspraxis att när någon för talan mot kommissionens beslut att inte inleda det formella granskningsförfarandet och gör gällande att hans processuella rättigheter åsidosatts skall han visa att han är ”berörd” part i den mening som avses i artikel 88.2 EG eftersom *hans intressen kan påverkas* av stödet i fråga.

100. Om han däremot gör gällande att kommissionen gjort en felaktig bedömning av stödet i fråga skall han visa att *hans konkurrensställning på marknaden påverkas* märkbart. Hans tillgång till gemenskapsdomstolarna är således mindre omfattande än i det förra fallet.

101. Denna rättspraxis har under de senaste åren utsatts för allvarlig kritik.

102. Generaladvokaten Jacobs uttalade i sitt förslag till avgörande, inför domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Aktiongemeinschaft Recht und Eigentum, att denna rättspraxis är komplicerad, saknar logik och är inkonsekvent eftersom den enligt honom medför att en konstlad distinktion införs i gemenskapsrätten avseende möjligheten att föra talan vid gemenskapsdomstolarna. [49] Efter att ha uttryckt en rad invändningar mot domarna i de ovannämnda målen Cook mot kommissionen och Matra mot kommissionen uppmanade slutligen generaladvokaten Jacobs domstolen att ompröva och klargöra sin rättspraxis, varvid han föreslog att domstolen i samtliga fall där en sökande för talan mot ett beslut som fattats med stöd av artikel 88.3 EG skulle tillämpa villkoret att

47 — Se även domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum (punkt 37 och där angiven rättspraxis).

48 — Se, för ett motsvarande synsätt, domarna i de ovannämnda målen Cofaz m.fl. mot kommissionen (punkterna 22–25) och kommissionen mot Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum (punkt 37).

49 — Se, bland annat, punkterna 101, 102, och 138–141 i förslagen till avgörande. Såsom generaladvokaten Jacobs understrukit har dessa problem även uppmärksammats i doktrinen, se särskilt Winter, J., ”The rights of complainants in State aid cases: judicial review of Commission decisions adopted under article 88 (ex 93) EC”, *Common Market Law Review,* 1999, nr 36, s. 521, Soltész, U., och Bielesz, H., ”Judicial review of State aid decisions”, *European Competition Law Review,* 2004, s. 133; Flynn, L., ”Remedies in the European Courts” i A. Biondi m.fl. (red.), *The Law of State Aid in the EU,* Oxford, 2004, s. 283.Se även Azizi, J., ”Droits de la défense dans la procédure en matière d’aides d’État: le point de vue judiciaire”, i ”Un rôle pour la défense dans les procédures communautaires de concurrence”, Bruylant, Bryssel, 1997, s. 87, särskilt s. 112–120, Vandersanden, G., ”Pour un élargissement du droit des particuliers d’agir en annulation contre des actes autres que les décisions qui leur sont adressées”, Cahiers de droit européen, 1995, nr 5 och 6, Lenaerts, K., ”The legal protection of private parties under the EC Treaty: a coherent and complete system of judicial review?”, *Scritti in onore di Giuseppe Federico Mancini*, Vol. II, Diritto dell’Unione europea, Milano, 1998, Jankovec, B., och Kronenberger, V., ”Third parties in state aid litigation: Locus standi and procedural guarantees” i Sánchez Rydelski, M., *The EC State aid regime: distortive effects of State aid on competition and trade,* May, London, 2006, s. 848, Sinnaeve, A., ”State aid procedures: developments since the entry into force of the procedural regulation”, *Common Market Law Review 2007,* nr 44, s. 965, samt Coulon, E., och Cras, S., ”Contentieux de la légalité dans le domaine des aides d’État: les récentes évolutions dans l’application des articles 173 och 175 du traité EG”, Cahiers de droit européen, 1999, vol. 35, nr 1 och 2, s. 61, särskilt s. 91–110.

sökanden skall vara direkt och personligen berörd av beslutet, oavsett på vilken grund talan om ogiltigförklaring förs. Enligt generaladvokaten är villkoret personligen berörd något annat än begreppet berörd part.

103. Även om förevarande mål inte är de mest lämpliga för att föreslå en ny infallsvinkel i detta ämne skall jag ändå göra några anmärkningar.

104. Det är riktigt att gemenskapsdomstolarnas distinktioner för att avgöra villkoren för upptagande till sakprövning av en talan om ogiltigförklaring av ett beslut som fattats med stöd av artikel 88.3 EG kan kritiseras. Denna rättspraxis har nämligen slutligen medfört att de rättigheter som berörda parter tillerkänts inom ramen för förfarandet för kontroll av statligt stöd begränsats. Medan domstolen tillerkänner dem dessa rättigheter när de grundar sin talan på att deras processuella rättigheter åsidosatts gör den inte det när de önskar föra en talan avseende huruvida bedömningen av stödet varit riktig. En sådan rättspraxis ger upphov till frågor och leder inte till att innehållet i artikel 88.3 EG blir lättare att förstå.

105. Möjligheten att föra talan vid gemenskapsdomstolarna är enligt min mening ett område som mer än andra områden bör präglas av klarhet och konsekvens. De begränsningar som föreskrivs för personers rätt att erhålla en domstolskontroll av de bestämmelser som tillämpas och åtgärder som vidtas av institutionerna i förhållande till deras verksamhet eller situation måste vara lätta att förstå.

106. Ett särskiljande av villkoren för upptagande till sakprövning av en och samma talan mot ett och samma beslut inom ramen för en ansökan som har samma syfte är emellertid konstlat. Det syfte som sökanden eftersträvar är nämligen detsamma oavsett om denne söker säkerställa iakttagandet av sina processuella rättigheter eller gör invändningar mot bedömningen av stödet. I båda fallen eftersträvar sökanden med sin talan att det formella granskningsförfarandet av stödet skall inledas.

107. Vidare medför en sådan distinktion att gemenskapsdomstolarnas uppgift blir svårare eftersom det inte är lätt att särskilja de två fallen vid en granskning av en talan om ogiltigförklaring.

108. Jag anser således att domstolen på sikt måste förenkla denna rättspraxis och göra den mer konsekvent genom att fastställa villkoren för upptagande till sakprövning av en talan om ogiltigförklaring av beslut om statligt stöd enbart utifrån syftet med talan, och inte utifrån de grunder som åberopas till stöd för denna.

109. Domstolen bör således godta att när någon invänder mot kommissionens bedömning efter det preliminära granskningsförfarandet invänder denne också mot

att kommissionen inte inlett det formella granskningsförfarandet och eftersträvar således att säkerställa iakttagandet av sina processuella rättigheter. Denna talan syftar således till att det formella granskningsförfarandet skall inledas, inom ramen för vilket sökanden får lämna sina synpunkter. Detta är talans enda syfte, oavsett vilken grund som åberopats till stöd för den.

110. Jag föreslår mot denna bakgrund att domstolen skall tillämpa den rättspraxis som den fastslog i domarna i de ovannämnda målen Cook mot kommissionen och Matra mot kommissionen i samtliga fall då talan förs mot beslut som fattats med stöd av artikel 88.3 EG.

111. En sådan lösning skulle å ena sidan medföra en ökad tillgång till gemenskapsdomstolarna för enskilda. Domarna i de ovannämnda målen Cook mot kommissionen och Matra mot kommissionen är ett tydligt resultat av domstolens vilja att utsträcka omfattningen av det rättsliga skyddet för dem som inte, på detta stadium i förfarandet, kan visa att de uppfyller de stränga krav som fastslagits i domen i det ovannämnda målet Plaumann mot kommissionen. Det skall framhållas att det inte förekommer någon form av information till utomstående angående anmälda stödåtgärder. Domstolen fastslog i domen Heineken Brouwerijen [50] att det enligt artikel 88.3 EG ”inte krävs att medlemsstaternas anmälan till kommissionen av nya eller ändrade stöd omedelbart kommer till alla berördas kännedom, eftersom en sådan skyldighet enbart åligger kommissionen när den inleder det förfarande som föreskrivs i artikel [88.2 EG]”. [51] Däremot skall ett beslut om att *avsluta* den preliminära granskningen offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*, även om det endast sker genom ett meddelande. Vad gäller lydelsen av beslutet, som är riktat till berörd medlemsstat, finns det bara tillgängligt på det aktuella språket. Den information som återfinns i detta beslut är vidare inte tillräcklig för att den som vill väcka talan om ogiltigförklaring av detta beslut i sin första inlaga till domstolen skall kunna visa att han är personligen berörd i den mening som avses i de villkor som fastslagits av domstolen i domen i det ovannämnda målet Plaumann mot kommissionen. [52]

112. Denna lösning skulle å andra sidan förstärka domstolskontrollen av de beslut som kommissionen antar. Det får nämligen inte glömmas bort att kommissionen har exklusiv behörighet i fråga om kontroll av statligt stöd. Att tillerkänna konkurrenter, och varje annan person vars intressen kan påverkas av åtgärden i fråga, rätten att föra talan mot ett beslut i vilket kommissionen, utan att ha inlett det formella granskningsförfarandet, beslutat att en anmäld åtgärd inte utgör stöd eller utgör stöd som är förenligt med den gemensamma marknaden förstärker domstolskontrollen av de beslut kommissionen antar, och därmed tillämpningen av fördragets bestämmelser om statligt stöd.

50 — Dom av den 9 oktober 1984 i de förenade målen 91/83 och 127/83, Heineken Brouwerijen (REG 1984, s. 3435).

51 — Punkt 15.

52 — Generaladvokaten Tesauro har i sitt förslag till avgörande inför domen i det ovannämnda målet Cook mot kommissionen anfört att det inte vid sådana förhållanden kan krävas att företagen i sin första inlaga till domstolen anger preciserade invändningar angående stödets betydelse och verkningar, såsom stödets påverkan på mottagarens produktionskostnader, utveckling av marknadsandelar eller påverkan på kommersiella transaktioner (punkt 41).

113. Vidare avser en talan mot kommissionens beslut, när det formella granskningsförfarandet inletts och berörda parter inom ramen för detta haft möjlighet att yttra sig, utan tvekan påståenden att kommissionens bedömning är felaktig. Det är sålunda uppenbart att var och en som vill väcka talan mot detta beslut måste motivera sin talerätt utifrån sitt särskilda intresse och visa att dennes konkurrenssituation påverkas märkbart i den mening som avses i domen i det ovannämnda målet Cofaz m.fl. mot kommissionen.

b) Bedömning med avseende på förevarande mål

114. Trots de invändningar som gjorts mot domstolens avgöranden i domarna i de ovannämnda målen Cook mot kommissionen och Matra mot kommissionen har domstolen, i stor sammansättning, icke desto mindre bekräftat denna rättspraxis i domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum. [53] Denna dom meddelades ett år efter det att den överklagade domen meddelades.

115. Såsom framgår av bland annat punkterna 33 och 34 i den överklagade domen har förstainstansrätten prövat huruvida Kronofrances talan om ogiltigförklaring skulle tas upp till sakprövning mot bakgrund av den rättspraxis som domstolen fastslagit i domarna i de ovannämnda målen Cook mot kommissionen och Matra mot kommissionen. Jag påminner om att bolaget klandrat kommissionen för att ha åsidosatt dess processuella rättigheter genom att underlåta att inleda det formella granskningsförfarandet som skulle ha gjort det möjligt för bolaget att i egenskap av berörd part yttra sig angående det tilltänkta stödet. Förstainstansrätten har således framhållit att ”[n]är en sökande genom en talan om ogiltigförklaring av ett beslut som kommissionen har antagit efter en preliminär granskning söker uppnå att de processuella garantier som föreskrivs i artikel 88.2 EG beaktas, *är den omständigheten att sökanden berörs i den mening som avses i denna bestämmelse följaktligen tillräcklig för att sökanden skall anses vara direkt och personligen berörd i den mening som avses i artikel 230 fjärde stycket EG*”. [54] Enligt min mening överensstämmer denna slutsats helt med domstolens rättspraxis i domarna i de ovannämnda målen Cook mot kommissionen och Matra mot kommissionen, vilken rättspraxis senare bekräftats i domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum.

116. Förstainstansrätten har sålunda i punkterna 36–44 i den överklagade domen prövat huruvida bolaget skulle anses vara ”berörd part” i den mening som avses i artikel 1 h i förordning nr 659/1999. Den gjorde i detta syfte en bedömning av Kronofrances konkurrenssituation på marknaden för träskivor.

53 — Se, bland annat, punkterna 31–37.

54 — Kursiverat här.

117. Enligt ovan nämnd rättspraxis skall inte förstainstansrätten pröva huruvida sökandens intressen påverkas *märkbart*. Det är tillräckligt att det visas att Kronofrance intressen på marknaden i fråga *kunde påverkas* av att det tilltänkta stödet beviljas.

118. Förstainstansrätten har, inom ramen för sin exklusiva behörighet att fastställa omständigheterna i målet, i punkterna 38–44 i den överklagade domen analyserat Kronofrances konkurrenssituation på den berörda marknaden. Förstainstansrätten konstaterade inledningsvis att Kronofrance och stödmottagaren båda var verksamma på samma produktmarknad, det vill säga marknaden för tillverkning av träskivor. Den fastslog därefter att den geografiska referensmarknaden var EES, inom vilket företagens leveransområde överlappade varandra. Förstainstansrätten drog därefter slutsatsen i punkt 44 i den överklagade domen att Kronofrance var en konkurrent till det stödmottagande bolaget, och att det därmed var en ”berörd part” i den mening som avses i artikel 1 h i förordning nr 659/1999.

119. Denna värdering av omständigheterna förefaller vara godtagbar mot bakgrund av den bedömning av konkurrensen som domstolen gjort i domarna i de ovannämnda målen Cook mot kommissionen och Matra mot kommissionen.

120. Mot denna bakgrund och med beaktande av vad som ovan anförts anser jag att det var riktigt av förstainstansrätten att fastslå att Kronofrance var en berörd part i den mening som avses i förordning nr 659/1999, och att det således hade rätt att föra talan om ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet.

121. Talan skall således inte bifallas på denna grund.

B — *Den andra grunden angående en felaktig tolkning av de sektorsövergripande rambestämmelserna och åsidosättande av artikel 87 EG*

122. Den andra grunden består enligt min mening av två delar. Den första delen utgörs av klagandenas påstående att förstainstansrätten, genom att pröva kommissionens bedömning avseende jämkningsfaktorn för konkurrenssituationen på marknaden, har överskridit gränserna för sin prövningsrätt. Den andra delen består i klagandenas påstående att förstainstansrätten i alla händelser tolkat de sektorsövergripande rambestämmelserna på ett felaktigt sätt genom att fastslå att denna faktor skall fastställas inte bara utifrån sektorns strukturella kapacitet,

utan även utifrån huruvida investeringarna i fråga sker på en vikande marknad.

angående kapacitetsutnyttjandet är otillräckliga. Så var emellertid inte fallet i förevarande mål, eftersom alla uppgifter om kapacitetsutnyttjande fanns tillgängliga.

1. Parternas argument

123. Förbundsrepubliken Tyskland samt Glunz och OSB har med stöd av kommissionen gjort gällande att förstainstansrätten tillämpat artikel 87.3 EG och de sektorsövergripande rambestämmelserna på ett felaktigt sätt.

125. Förstainstansrätten har vidare i punkterna 104–107 i den överklagade domen anfört att dess tolkning av de sektorsövergripande rambestämmelserna inte motsägs av kommissionens beslutspraxis på området. Klagandena och kommissionen har invänt att en fördjupad bedömning av denna beslutspraxis tvärtom visar att kommissionen, med ett enda undantag (det vill säga beslutet av den 16 maj 2000 att inte göra invändningar mot det stöd som gavs till Pirna AG [55]), uttryckligen tillämpat prövningskriterierna i ovan nämnd ordning.

124. Förstainstansrätten har överskridit gränserna för sin prövningsrätt genom att tolka de sektorsövergripande rambestämmelserna och göra egna ekonomiska bedömningar. Den har därigenom inskränkt kommissionens omfattande utrymme för skönsmässig bedömning vid tillämpningen av artikel 87.3 EG, inom ramen för vilken den antagit och tillämpat dessa rambestämmelser. Förstainstansrätten har vidare tolkat dessa rambestämmelser, och särskilt punkterna 3.2, 3.4 och 3.10, i strid med deras lydelse, genom att anse att det tilltänkta regionalstödets verkningar på marknaden inte bara skulle bedömas utifrån kapacitetsutnyttjandet inom den berörda sektorn, utan även utifrån huruvida marknaden var vikande. Det framgår nämligen av dessa bestämmelser att fråga huruvida marknaden är vikande endast är ett subsidiärt kriterium för prövningen som endast skall beaktas när uppgifterna

126. Slutligen har förstainstansrätten, i punkt 108 i den överklagade domen, motiverat tillämpningen av kriteriet avseende en vikande marknad, med hänvisning till att den version av de sektorsövergripande rambestämmelserna som antogs år 2002 [56] enligt punkt 32 baseras på en prövning av om marknaden är vikande i ekonomiskt hänseende, en prövning som sker i syfte att identifiera sektorer där det råder problem. Oavsett den bristande relevansen hos de

55 — EGT C 278, s. 26. Beslutet som riktats till tyska myndigheter finns att tillgå på tyska på webbplatsen http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/comp-2000/n035-00.pdf

56 — EGT C 70, 2002, s. 8.

sektorsövergripande rambestämmelserna från år 2002, för tolkningen av en tidigare lydelse av dessa bestämmelser, är detta felaktigt. Alla hänvisningar till villkoret en vikande marknad har nämligen i själva verket tagits bort från de sektorsövergripande rambestämmelserna från år 2002, och detta redan innan den överklagade domen meddelades. Kommissionen har nämligen, i sitt meddelande av den 1 november 2003 om ändring av de sektorsövergripande rambestämmelserna för regionalstöd till stora investeringsprojekt (2002) för att upprätta en lista över sektorer med strukturella problem och ett förslag om lämpliga åtgärder i enlighet med artikel 88.1 i EG-fördraget avseende motorfordons- och syntetfibersektorn [57], ändrat punkt 32 i de sektorsövergripande rambestämmelserna från år 2002, med verkan från den 1 januari 2004.

127. Kronofrance har invänt att det uttryckligen framgår av punkt 3.10 i de sektorsövergripande rambestämmelserna att kommissionen, vid sin bedömning av konkurrenssituationen på den marknad som berörs av en tilltänkt stödåtgärd, alltid skall pröva huruvida stödet medför en kapacitetsökning på en marknad med strukturell överkapacitet, och huruvida det ges på en vikande marknad. Såsom förstainstansrätten understrukit i den överklagade domen skall detta sistnämnda villkor alltid prövas, eftersom stöd på en vikande marknad medför en stor risk för allvarliga konkurrensstörningar.

57 — EGT C 263, 2003, s. 3.

2. Bedömning

a) Den första delen av den andra grunden, angående förstainstansrättens överskridande av gränserna för sin prövningsrätt

128. I motsats till vad klagandena gjort gällande anser jag att förstainstansrätten var behörig att göra en helhetsbedömning angående den bedömning som kommissionen gjort angående metoden för värdering av jämkningsfaktorn för konkurrenssituationen på den berörda marknaden.

129. Det är riktigt att kommissionen har ett omfattande utrymme för skönsmässig bedömning vid tillämpning av artikel 87.3 EG, i synnerhet när den antar en rättsakt som innefattar en bedömning av komplexa ekonomiska eller sociala förhållanden. [58] Detta är enligt min mening fallet när den har att pröva huruvida den marknad på vilken ett tilltänkt stöd skall ges lider av strukturell överkapacitet eller är vikande.

58 — Se punkt 79 i den överklagade domen samt domstolens dom av den 29 april 2004 i mål C-91/01, Italien mot kommissionen (REG 2004, s. I-4355), punkt 43 och där angiven rättspraxis, och förstainstansrättens dom av den 6 mars 2003 i de förenade målen T-228/99 och T-233/99, Westdeutsche Landesbank Girozentrale och Land Nordrhein-Westfalen mot kommissionen (REG 2003, s. II-435), punkt 282 och där angiven rättspraxis.

130. Domstolen har fastslagit att domstolarnas kontroll av denna bedömning i ett sådant fall är begränsad. Gemenskapsdomstolarna får således inte ersätta kommissionens bedömning av omständigheterna med sin egen, och får således inte göra en egen ekonomisk bedömning. Dess prövning skall i sådant fall begränsas till huruvida förfarandebestämmelserna och motiveringsskyldigheten iakttagits, riktigheten av de faktiska omständigheterna och den rättsliga bedömningen samt huruvida det skett uppenbara felbedömningar av omständigheterna eller förekommit maktmissbruk. [59]

131. Så är enligt min mening emellertid inte fallet i förevarande mål. Domstolen skall nämligen vid prövningen av förevarande mål inte pröva huruvida den marknad på vilken det stödmottagande företaget är verksamt lider av strukturell överkapacitet eller är vikande. Den fråga som skall prövas är huruvida förstainstansrätten varit behörig att pröva den metod som kommissionen använt för att avgöra regionalstöd till investeringars förenlighet med artikel 87 EG.

132. Det framgår av fast rättspraxis att gemenskapsdomstolarna i princip är behöriga att göra en helhetsbedömning av huruvida en åtgärd omfattas av tillämpningsområdet för artikel 87.1 EG. [60]

133. Så är fallet i förevarande mål. I de sektorsövergripande rambestämmelserna anges nämligen en metod för att fastställa den högsta tillåtna stödnivån för regionala investeringsstöd. Såsom förstainstansrätten framhållit i punkt 102 i den överklagade domen medför kommissionens tillämpning av denna metod bindande rättsverkningar när det gäller det stödbelopp som kan förklaras vara förenligt med den gemensamma marknaden. Denna metod är således av rättslig art och skall tillämpas på grundval av objektiva kriterier. Frågan huruvida det vid fastställande av jämkningsfaktorn för konkurrenssituationen skall tas hänsyn inte bara till den strukturella överkapaciteten i sektorn, utan även till huruvida marknaden är vikande, är inte en del av kommissionens bedömning av komplexa ekonomiska omständigheter, utan skall avgöras med hänvisning till de bestämmelser som fastslagits i fördraget. [61]

134. Det finns gott om exempel i rättspraxis på att gemenskapsdomstolarna gjort en sådan prövning. Jag tänker på domen i det ovannämnda målet Italien mot kommissionen, angående en talan om ogiltigförklaring som Republiken Italien förde mot ett beslut av kommissionen att förklara en stödåtgärd som denna medlemsstat skulle vidta oförenlig med den gemensamma marknaden. I det målet gjorde Republiken Italien särskilt gällande att kommissionen, genom att inte godkänna höjningen av stödnivån som skulle ges till små och medelstora företag, åsidosatt artiklarna 87 EG och 88 EG samt kommissionens meddelande om riktlinjer för stöd

59 — Se domen i det ovannämnda målet Italien mot kommissionen (punkt 43 och där angiven rättspraxis) och förstainstansrättens dom av den 12 september 2007 i mål T-68/03, Olympiaki Aeroporia Ypiresies mot kommissionen (REG 2007, s. II-2911), punkt 150.

60 — Domstolens dom av den 16 maj 2000 i mål C-83/98 P, Frankrike mot Ladbroke Racing och kommissionen (REG 2000, s. I-3271), punkt 25. Se även domen i det ovannämnda målet Tribunal Westdeutsche Landesbank Girozentrale och Land Nordrhein-Westfalen (punkt 282) och av den 30 mars 2000 i mål T-65/96, Kish Glass mot kommissionen (REG 2000, s. II-1885), punkt 64.

61 — Se, i detta avseende, domen i det ovannämnda målet Frankrike mot Ladbroke Racing och kommissionen (punkt 25) och förstainstansrättens dom av den 11 juli 2002 i mål T-152/99, HAMSA mot kommissionen (REG 2002, s. II-3049), punkt 159, och domen i det ovannämnda målet Olympiaki Aeroporia Ypiresies mot kommissionen (punkt 150).

till små och medelstora företag. [62] Domstolen tolkade i den domen rambestämmelserna mot bakgrund av artikel 87 EG och de syften som eftersträvas med den bestämmelsen. [63]

135. Jag anser mot denna bakgrund att förstainstansrätten var behörig att göra en helhetsbedömning av kommissionens bedömning angående metoden för att fastställa jämkningsfaktorn för konkurrenssituationen på marknaden.

136. Enligt min mening har förstainstansrätten inte gjort någon rättslig felbedömning avseende omfattningen av domstolarnas kontroll av kommissionens bedömningar.

b) Den andra delen av den andra grunden, angående förstainstansrättens felaktiga rättstillämpning vid tolkningen av de sektorsövergripande rambestämmelserna

137. Det skall nu prövas huruvida förstainstansrätten lagligen kunde anse att kommissionen åsidosatt artikel 87 EG och de sektorsövergripande rambestämmelserna, och på så sätt gjort sig skyldig till en felaktig rättstillämpning i det ifrågavarande stödkontrollförfarandet, genom att underlåta att inom ramen för fastställande av jämkningsfaktor för konkurrensen pröva huruvida det anmälda stödet skulle genomföras på en vikande marknad.

138. Såsom förstainstansrätten fastslagit i punkt 89 i den överklagade domen kan de sektorsövergripande rambestämmelserna tolkas såsom kommissionen gjort gällande, om hänsyn endast tas till deras lydelse. Det framgår nämligen av punkt 3.4 i dessa rambestämmelser att kommissionen kommer att beakta om investeringarna genomförs på en vikande marknad, ”om uppgifterna om kapacitetsutnyttjande är otillräckliga”. I förevarande mål framgår det av handlingarna att kommissionen ansett uppgifterna om det strukturella kapacitetsutnyttjandet tillräckliga för att kunna fastställa jämkningsfaktorn för konkurrensen. Detta förefaller dock inte vara oförenligt med den metod som angivits i de sektorsövergripande rambestämmelserna.

139. Icke desto mindre har förstainstansrätten fastslagit att trots lydelsen av punkt 3.4 i dessa rambestämmelser skall denna bestämmelse tolkas med beaktande av artikel 87 EG. Vid denna tolkning har förstainstansrätten, i punkterna 96 och 97 i den överklagade domen fastslagit att uppgifterna rörande det strukturella kapacitetsutnyttjandet i sektorn och rörande huruvida marknaden är vikande utgör två specifika bedömningskriterier som kommissionen skall pröva tillsammans.

62 — EGT C 213, 1996, s. 4.
63 — Se punkterna 50–54.

140. Enligt min mening har förstainstansrätten inte därvid gjort någon rättslig felbedömning.

141. Det framgår nämligen av fast rättspraxis att antagandet av rambestämmelser eller meddelanden, i informationssyfte och för att förenkla de kriterier som kommissionen avser att tillämpa vid prövningen av huruvida en stödåtgärd är förenlig med den gemensamma marknaden, inte på några villkor får medföra avvikelser från artikel 87 EG och inte befriar kommissionen från att i varje enskilt fall göra en bedömning utifrån de kriterier som anges i den bestämmelsen. [64] Riktlinjer har endast en upplysande verkan. De saknar normativt värde. [65] Som alla sekundärrättsakter som antagits för tillämpningen av artiklarna 87 EG och 88 EG får de inte tolkas på ett sådant sätt att tillämpningsområdet för de bestämmelser som föreskrivs i fördraget minskas eller att de syften som eftersträvas med dessa motverkas. [66] Det skall vidare framhållas att, såsom domstolen fastslagit i domen i det ovannämnda målet Belgien och Forum 187 mot kommissionen, kommissionens befogenheter och skyldigheter i frågor om statligt stöd skall bedömas utifrån artiklarna 87 EG och 88 EG. [67] Även om kommissionen är bunden av de rambestämmelser och meddelanden som den utfärdar på detta område gäller således detta endast om dessa inte avviker från vad som fastslagits i fördraget. [68]

142. Kommissionen har, genom att utfärda de sektorsövergripande rambestämmelserna i fråga, och i synnerhet fastställa en högsta tillåten stödnivå, velat begränsa de skadliga verkningarna på konkurrensen som kan följa av regionalstöd till stora investeringsprojekt, som kan uppgå till högre maximala belopp utifrån regionala svårigheter. [69] Bestämmandet av jämkningsfaktorn för konkurrenssituationen skall ge en ”ögonblickbild” av marknaden i fråga.

143. Såsom förstainstansrätten fastslagit i punkt 102 i den överklagade domen är bestämmandet av denna jämkningsfaktor resultatet av en strukturell och konjunkturell analys av marknaden. Som jag ovan framhållit är denna analys så mycket viktigare som kommissionens bedömning av denna jämkningsfaktor medför bindande rättsverkningar, eftersom den utgör ett villkor för den högsta stödnivå som kan förklaras förenlig med den gemensamma marknaden.

144. Trots lydelsen av punkt 3.4 i de sektorsövergripande rambestämmelserna skall således enligt min mening jämkningsfaktorn för konkurrenssituationen bestämmas inte

64 — Se domstolens dom av den 24 februari 1987 i mål 310/85, Deufil mot kommissionen (REG 1987, s. 901), punkt 22, av den 26 september 2002 i mål C-351/98, Spanien mot kommissionen (REG 2002, s. I-8031), punkt 53, och dom av den 30 april 1998 i mål T-214/95, Vlaams Gewest mot kommissionen (REG 1998, s. II-717), punkt 79 och där angiven rättspraxis.

65 — Senden, L., ”*Soft Law in European Community Law*”, Hart Publishing, Oxford och Portland, 2004.

66 — Se dom av den 22 juni 2006 i de förenade målen C-182/03 och C-217/03, Belgien och Forum 187 mot kommissionen (REG 2006, s. I-5479), punkt 72.

67 — Idem.

68 — Se domen i det ovannämnda målet Italien mot kommissionen (punkt 45).

69 — Se punkterna 1.1–1.4 i de sektorsövergripande rambestämmelserna.

bara utifrån en bedömning av den strukturella kapaciteten i den berörda sektorn, utan även utifrån en bedömning av huruvida investeringarna skall ske på en vikande marknad.

145. Jag anser i likhet med förstainstansrätten att dessa omständigheter skiljer sig från varandra och avspeglar olika aspekter av marknaden. Den första hänför sig till produktionskapaciteten för ett företag eller en sektor, medan den andra rör efterfrågan på och konsumtionen av produkterna på marknaden i fråga. [70] Det är möjligt att konstatera att det inte föreligger någon strukturell överkapacitet i en sektor och att samtidigt konstatera att det råder en vikande efterfrågan. På sikt kan denna minskade efterfrågan leda till en lägre grad av kapacitetsutnyttjande för ett företag eller inom sektorn, och således en strukturell överkapacitet. Såsom förstainstansrätten med rätta framhållit i punkt 99 i den överklagade domen kan en tolkning enligt vilken det är möjligt att bevilja statligt stöd till företag som saluför produkter för vilka marknaden är vikande utan att kommissionen beaktar denna omständighet vid sin kontroll inte godtas. Det är såsom förstainstansrätten understrukit uppenbart att investeringar som genomförs på en sådan marknad medför allvarliga risker för konkurrensstörningar, vilket oundvikligen skulle motverka det syfte med en icke snedvriden konkurrens som ligger till grund för artikel 87 EG.

70 — Se punkterna 7.7 och 7.8 i de sektorsövergripande rambestämmelserna, återgivna i fotnoter på sidorna 17 och 18.

146. Jag anser således att förstainstansrätten lagligen kunnat anse att förekomsten av en strukturell överkapacitet inom en sektor och av en vikande marknad utgör två skilda bedömningskriterier som kommissionen varit skyldig att pröva tillsammans när den fastställde jämkningsfaktorn för konkurrenssituationen på marknaden.

147. Förstainstansrätten har således inte gjort sig skyldig till någon felaktig rättstillämpning inom ramen för sin kontroll av kommissionens bedömning.

148. Mot bakgrund av vad som ovan anförs anser jag således att talan inte skall bifallas med stöd av den andra grunden.

C — Den tredje grunden, angående att förstainstansrätten åsidosatt artikel 64 i sina rättegångsregler

149. Klagandenas tredje grund är att förstainstansrätten åsidosatt bestämmelserna i artikel 64 i förstainstansrättens rättegångsregler angående processledande åtgärder.

150. Enligt klagandena har det först vid den muntliga förhandlingen gjorts gällande att Kronofrance skulle sakna talerätt. Förstainstansrätten borde därför på eget initiativ ha tagit in upplysningar angående de berörda företagens försäljningsområden och produktionsanläggningar för att avgöra huruvida Kronofrances talan skulle tas upp till sakprövning. Enligt klagandena skulle förstainstansrätten, om den inhämtat sådana upplysningar, ha kommit fram till att Kronofrance inte är ”personligen berört” i den mening som avses i artikel 230 fjärde stycket EG. Förstainstansrätten har, genom att underlåta att inhämta sådana upplysningar, åsidosatt rättegångsreglerna.

151. Jag anser i likhet med Kronofrance att talan inte kan bifallas med stöd av denna grund.

152. Domstolen har nämligen fastslagit att förstainstansrätten själv bestämmer huruvida det är nödvändigt att inhämta ytterligare upplysningar i ett mål vid denna. Bevisvärdet av dessa omständigheter fastslås av förstainstansrätten inom ramen för dess exklusiva behörighet att fastställa omständigheterna i målet. Enligt fast rättspraxis omfattas således inte denna bedömning av domstolens prövning inom ramen för ett överklagande, om inte parterna gör gällande att förstainstansrätten missförstått den bevisning som lagts fram inför den eller den har gjort felaktiga konstateranden utifrån de handlingar som ingivits i målet. [71]

71 — Se, bland annat, beslut av den 12 december 2006 i mål C-129/06 P, Autosalone Ispra mot kommissionen, punkt 22 och där angiven rättspraxis.

153. Det finns inget som tyder på att så skulle vara fallet i förevarande mål. Mot den bakgrunden anser jag att förstainstansrätten inte kan klandras för att inte ha inhämtat ytterligare information eller upplysningar angående Glunz och Kronofrances konkurrenssituation på marknaden för träskivor.

154. Talan skall således enligt min mening inte bifallas med stöd av den tredje grunden.

D — *Den fjärde grunden, angående åsidosättande av artikel 230 andra stycket EG*

155. Glunz och OSB har gjort gällande att den överklagade domen är oförenlig med artikel 230 andra stycket EG eftersom den går utöver de grunder som åberopats till stöd för Kronofrances talan om ogiltigförklaring.

156. Förstainstansrätten har nämligen ogiltigförklarat det omtvistade beslutet med hänvisning till att fördragets bestämmelser

åsidosatts genom att kommissionen inte beaktat förekomsten av en vikande marknad, trots att denna invändning inte gjorts gällande inom ramen för Kronofrances första grund angående åsidosättande av fördraget, utan endast gjorts gällande till stöd för bolagets andra grund angående maktmissbruk.

157. Genom att inte skilja mellan dessa uppenbart olika invändningar och grunder har förstainstansrätten gjort sig skyldig till en felaktig rättstillämpning. Detta gäller så mycket mer som gemenskapsdomstolarna enligt fast rättspraxis inte på eget initiativ får pröva huruvida fördraget åsidosatts. [72]

158. Jag anser, liksom Kronofrance, att talan inte skall bifallas med stöd av denna grund.

159. Såsom anförts ovan vid prövningen av den andra grunden har förstainstansrätten prövat kommissionens bedömning av jämkningsfaktorn för konkurrenssituationen inom ramen för en allomfattande kontroll på domstolsnivå. Då de bestämmelser som anges i de sektorsövergripande rambestämmelserna antagits till genomförande av artikel 87 EG skall de tolkas i enlighet med bestämmelserna i fördraget. [73] Det var således korrekt av förstainstansrätten att pröva det omtvistade beslutet utifrån artikel 87 EG.

160. Överklagandena skall således inte bifallas på denna grund.

161. Mot bakgrund av vad som anförts ovan anser jag att överklagandena från såväl Förbundsrepubliken Tyskland som Glunz och OSB skall ogillas i sin helhet.

VI — Rättegångskostnader

162. Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna, som enligt artikel 118 i samma rättegångsregler är tillämpliga i ett mål om överklagande, skall tappande part förpliktas ersätta rättegångskostnaderna om detta har yrkats. I förevarande mål har Kronofrance yrkat att klagandena skall förpliktas ersätta rättegångskostnaderna. Då Förbundsrepubliken Tyskland samt Glunz och OSB har tappat målet i sin helhet skall de förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.

72 — Glunz och OSB har i sina inlagor hänfört sig till domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Sytraval och Brink's France (punkt 67).

73 — Jag hänvisar till punkt 141 i förevarande förslag till avgörande.

VII — Förslag till avgörande

163. Mot bakgrund av vad som anförts ovan föreslår jag att domstolen meddelar följande dom:

1) Överklagandena avslås.

2) Förbundsrepubliken Tyskland samt Glunz AG och OSB Deutschland GmbH skall ersätta rättegångskostnaderna.